

De Maradona's van het Westerpark

Voetballen in het park, zonder regels of verplichtingen. Via *vriendendivisie.nl* moet een informeel potje straks zo geregeld zijn. Iedereen die een beetje kan ballen, is welkom.

tekst MARLOES DE MOOR fotografie DINGENA MOL

Een blonde jongen kopt de bal met een achteloos knikje tegen het ijzeren dranghek dat als doel dient. Hij juicht amper. Het is 6-0 binnen een paar minuten, daarvan zou je inderdaad blasé raken.

“Wij zijn veel sterker dan jullie. Dit is niet eerlijk.” Ruben staakt het spel en klapt in zijn handen om aandacht te trekken: “Nieuwe teams!” Een kluitje mannen aan de andere kant van het veld wordt erbij geroepen. Ze gaan akkoord met een nieuwe indeling van de teams, zwigend, een vluchtig gebaar is voldoende. Met grote cijfers ingemaakt worden, daar zit niemand op te wachten. Een aantal mannen uit het verliezende team trekt gedwee de donkerblauwe shirts over het hoofd en ruilt die – flink nat van het zweet, maar dat geeft niets – met de blijkbaar sterkere broeders. Niemand wijst deze zwakkere spelers aan; ze weten het klaarblijkelijk zelf. “Dan kom ik wel bij jullie,” mompelt een stevige jongen als hij zich voegt bij twee atletische Nigerianen die hem kort daarvoor nog duizelig maakten met hun razendsnelle schijnbewegingen.

Je ziet het de spelers bij de gemiddelde amateurclub nog niet zo snel doen. Maar

Vriendendivisie

Op de website *Vriendendivisie.nl* kunnen belangstellenden met elkaar afspreken om te gaan voetballen. Initiatiefnemers Arjan de Mari (31) en Jesse van Koningsbrugge (29) voetballen zelf vaak in het park en hopen hiermee nog meer ‘vrije’ voetballers bij elkaar te brengen. Je kunt een zogenaamd potje beginnen en afspreken op elk tijdstip en op iedere locatie. In een kaartje van Googlemaps kun je aangeven waar je wilt voetballen. De site wordt nog verder ontwikkeld. Zo moet binnenkort bij elk veld zichtbaar zijn of er doeltjes zijn of dat er een slootje naast ligt, hoe de kwaliteit van het gras is enzovoorts. Bezoekers kunnen dan ook een eigen profiel aanmaken, zodat het een soort voetbalcommunity wordt. Om dit te realiseren zijn Arjan en Jesse hard op zoek naar sponsors.

we staan dan ook niet op een voetbalveld, maar op het platgetrapte gras van het Westerpark. Rond een picknicktafel slingeren kledingstukken zoals ze ook in een willekeurige jongenskamer hadden kunnen liggen: een beduimelde witte sok, een verfrommelde spijkerbroek, binnenste buiten getrokken trainingsjackies. Daaromheen een cirkel van racefietsen, mountainbikes, zwarte herenrijwielen met kratje voorop, stukgereden stadsfietsjes, sommigen met kinderzitje. Elke zaterdag om elf uur komen ze bijeen. De meesten zijn boven de dertig jaar en een paar overschrijden de vijftig. Pas in de middag komen de tieners en twintigers die de ochtend hard nodig hebben om hun roes uit te slapen. Meestal krijgen ze wel 22 spelers bij elkaar. Ruben van Zwieten (27), dominee, kwam op het idee donkerblauwe voetbalshirtjes met fluorgele letters aan te schaffen. “We hebben allemaal honderd euro ingelegd om er

elf te kopen.” Zo zijn de teams beter uit elkaar te houden. Ruben gaat vandaag wat eerder weg, want hij moet een huwelijk voltrekken in de Thomaskerk. Ruben behoort samen met Olaf Suurenbeek (41), fiscaal jurist, tot de harde kern die er altijd is op zaterdag. Olaf voetbalde vijftien jaar geleden met een paar vrienden van de middelbare school in het Vondelpark. Steeds meer jongens gingen meedoen. Toen ze vijf jaar geleden in het Vondelpark niet meer terecht konden door allerlei werkzaamheden, verkasten ze naar het Westerpark. Nieuwe vrienden maken zou kunnen, maar het is niet waar de meesten voor komen. Oké, voor die paar uurtjes zijn ze de beste maatjes, vooral als ze samen een paar doelpunten scoren. Maar verder dan “Sonny voor de goal!” “Kom op, verdedigen!” komen ze vaak niet. Dit is niet de plek waar je een akkefietje op het werk of problemen met je vriendin bespreekt. Van de meeste jongens heeft Olaf niet eens een telefoonnummer, terwijl hij toch al jaren met ze voetbalt.

Alex Goekijian (40), filmmaker, weet alleen dat er ‘een beroemde pastoor’ meespeelt, maar verder is hem niet bekend wie wat voor werk doet: “Daar vraag ik ook niet naar. Het is niet belangrijk: voetbal schept vanzelf een band. Maar als een van de jongens een tijdje niet geweest is, vragen we ons wel af waar hij gebleven is en zijn we ongerust.” Soms keert een speler vanwege een blessure na drie jaar terug en wordt dan ontvangen alsof hij nooit is weggeweest. Alex vindt het ook leuk dat veel nationaliteiten zijn vertegenwoordigd. Hij is zelf Zwitsers/Armeens en groeide op in Frankrijk. Sinds zes jaar woont hij in Nederland. Bij toeval zag hij destijds een paar jongens voetballen in het Vondelpark en sloot zich bij hen aan. “Ik hou ook erg van competitievoetbal, maar dit geeft meer vrijheid en de kwaliteit van het spel is hoog.” Iedereen kan in principe meedoen. Elke week sluit zich wel een debutant aan. Ze komen overal vandaan, van Rome tot New

York, van Nigeria tot Frankrijk, van Slowakije tot Ghana, van Slotervaart en Zuidoost tot Hoofddorp en de Zuidas. Er is maar één vereiste: je moet wel een beetje kunnen voetballen. Niet iedereen hoeft even goed of even snel te zijn, maar wie bang is voor de bal, doet er beter aan een eindje verderop te gaan picknicken. En wie moeilijk doet ook. Een scheidsrechter? Dennis begint te lachen. “Niet nodig. We maken nooit ruzie.” Hoewel, nooit... “In het verleden konden we flink tekeergaan, bijna tot vechten aan toe. Dan gingen sommigen boos naar huis,” vertelt Olaf. “Maar we zijn nu wat ouder en rustiger geworden en er zitten meer jongens bij die we niet kennen. Dan houd je je toch wat in.” Niettemin kunnen de emoties soms hoog oplopen en vliegen scheldwoorden en verwensingen als “schijjteringzooi” en “Kutbal!” over het veld.

“Dat hoort erbij,” vindt Alexander, “er is een jongen met wie ik altijd ruzie heb tijdens de wedstrijd. Dat gebeurt in het vuur van het spel. Daarna lachen we weer. We maken ruzie zoals vrienden dat doen.” Kees van der Vooren (55), musicus en componist, fungeert vandaag als vliegende keep. Hij speelde ooit competitievoetbal bij Rap, maar dat kostte te veel tijd. Bovendien gaat hij op de zondagen liever mee met zijn zoon die op voetbal zit. Sinds tien jaar voetbalt hij alleen nog in het park.

Twintigers komen pas ‘s middags als ze hun roes hebben uitgeslapen

In tegenstelling tot een paar van zijn medespelers, die met zwijgzame volharding om de bal strijden, kan Kees zijn temperament af en toe nauwelijks de baas. Vaak moet hij machteloos toezien hoe zijn aanwijzingen, onderstreept met allerlei gebaren, stranden in nerveus gerommel in de voorhoede. Zijn wedstrijd is een aaneenschakeling van hoofdschudden, verwenzen, roepen, wijzen en uiteindelijk dan toch maar weer lachen en een vriendschappelijk klapje op een schouder. En als zijn geduld op de proef wordt gesteld door een treuzelende verdediger: “Jezus, kom op met die bal, Paul. Het is geen schaken!” Even later: “Dit kan niet, hè! Buitenspel!” En dan wat zachtmoediger tegen de jongen die de regel overtrad: “Waar kwam jij nou ineens vandaan, man?” Een scheidsrechter blijkt geen gemis te zijn. Overtredingen worden zelden gemaakt,

De 23-jarige Williams is uit Nigeria gekomen om ontdekt te worden door een grote club. ‘Ajax zou mooi zijn.’

VOLGT NOG

vrije trappen en penalty’s bestaan niet. Een beetje duwen, een nette sliding en een schwalbe moeten kunnen, maar keiharde tackles zijn *not done*. Afen toe een handsbal mag best, zolang het maar niet in het zestienmetergebied is. De enige noemenswaardige spelregel is de corner. Twee zwarte rugzakken vormen de cornervlag. Dat ontbreken van regels maakt het voetballen in het park juist zo leuk, vinden de mannen. Geen van allen hebben ze zin in ‘gedoe’. Dat is er al genoeg. Sport verbroedert. Een uitdrukking die nogal aan slijtage onderhevig is, maar daarmee niet minder waar lijkt te zijn. Onderzoeken van socioloog Ruud van der Meulen en antropoloog Paul van Weel wezen in het verleden al uit dat sport culturen dichterbij elkaar brengt en etniciteit geen rol speelt op het veld. Hier in het Westerpark is dat niet anders. De blonde dominee valt na een doelpunt in de armen van de bebaarde moslim. En metrohalte Gein in Zuidoost gaat hand in hand met postcodemekka 1071.

De Afrikaanse spelers zijn wel op een serieuzere manier bezig met het voetbal. De meeste van hen spelen ook bij een voetbalclub en zien het zaterdagochtendvoetbal als extra training. De 23-jarige Williams Aigbogun uit Nigeria is zelfs naar Nederland gekomen om ontdekt te worden door een scout van een grote club. Hij probeerde het al bij de eerste divisieclubs HFC Haarlem en FC Den Bosch, maar het feit dat hij geen Europees paspoort heeft, vormde een probleem. Tot die tijd voetbalt hij in het park om in vorm te blijven. Het wachten is op de dag

Het wachten is op die ene dag dat hij wordt ontdekt in het Westerpark

dat die ene scout van Ajax toevallig een wandelingetje door het Westerpark maakt, zijn oog laat vallen op de ijverige Nigeriaan en hem vertelt dat vanaf dat moment alles anders zal worden. Met iets dromerigs in zijn blik wacht hij tot het geluid van een voorbijrijdende trein is weggestorven en zegt dan nauwelijks hoorbaar: “Ajax. Dat zou mooi zijn.” De Roemeen Florin Georghiu (26) speelt meestal op de zaterdagmiddag met de jongere jongens. Hij is de enige linksbenige speler. “Ik ben eigenlijk rechts, maar vind het esthetischer om met links te spelen,” verklaart hij. Zijn hoge jukbeenderen lijken zijn bruine ogen nog dichter tegen elkaar te drukken. “Voetbal is voor mij poëzie. Ik speel liever mooi gelijk, dan dat ik lelijk win.” Naast hem staat Davey Bakker (22). Hij neemt zijn teamgenoot op met fronsende wenkbrauwen: “Ben je gay ofzo? Of wat? Geeft niks hoor.” In het dagelijks leven doet Davey ‘iets met beton’. “Slopen vind ik het leukst,” zegt hij

en in samenhang met zijn potige gestalte en tatoeages krijgt die uitspraak iets onheilspellends. Hij voetbalt sinds kort mee en staat het liefst in de verdediging. “Van rennen word ik zo moe,” zegt hij terwijl hij zijn sigaret uitdrukt in het gras. Hoewel het op een zonnige zaterdag behoorlijk druk is in het park, is er nauwelijks publiek. Alleen een oude man op een bankje moedigt de spelers aan met een dun stemmetje. Meisjes met picknickmanden passeren zonder acht te slaan op de kreten die zo onmiskenbaar bij een voetbalveld horen. Een jonge vrouw blijft wél staan, met de fiets aan haar hand. Uit een kluwen van voetballers komt een vleugelspeler tevoorschijn. Een loepzuivere pass gaat zijn kant op, maar hij ziet hem niet. Hij rent het veld uit, weg van de bal. Zijn teamgenoten zeggen er niets van. Geduldig haalt een van hen de gemiste bal op. Ze hervatten het spel, tijdelijk met tien tegen elf. Alle begrip voor de vleugelspeler. Want meisjes, die zijn ook belangrijk. ■

De wijkagent (buurtregisseur) geeft bekeuringen en treedt op tegen hangjongeren, maar praat ook met Jeugdzorg en woningcorporaties. Mickelle Haest tekent de ervaringen op van een vrouwelijke buurtregisseur in een gekleurde wijk.

MICKELLE HAEST

de wijkagent

Tussen leven en dood

De stad slaakt een zucht van verlichting. Nadat de zon zich maanden niet liet zien, straalt hij vandaag. Op mijn fiets ga ik de buurt in. Als ik net op weg ben, hoor ik op mijn portofoon de melding: “Man onwel, thuishulp staat erbij.” “Ik ben nagenoeg ter plaatse,” geef ik door. Ik parkeer haastig mijn fiets, de voordeur staat al open. Op tweehoog ligt een oudere man in een vreemde draai naast een keukenstoel. De thuiszorgdame, middelbaar met opgestoken blond haar, zit ernaast. Ik voel aan zijn pols, en in zijn nek, er is geen hartslag. “Bel 112, en zeg dat ik de reanimatie ga starten,” zeg ik tegen de thuishulpdame terwijl ik haar mijn telefoon aanreik. Ik knoop het pyjamajasje open, haak het witte beademingskapje van mijn riem en plaats het op zijn mond. De houding van de thuiszorgdame is bevroren. Na een tiental minuten komt het ambulancepersoneel binnen. Ze sluiten medische apparatuur aan, er volgen injecties, en na een tijdje nemen ze de reanimatie over. Ik leg een arm om de thuiszorgdame. Een collega informeert de familieleden. Na twintig minuten geeft het ambulancepersoneel het op, de man is niet te redden. De schouwarts stelt een uur later een natuurlijke dood vast. Aangedaan fiets ik terug naar het bureau. Even neem ik de tijd om mezelf te herpakken. Met een druk op de knop schenk ik mezelf koffie in. Ik staar naar het plastic bekertje dat wordt gevuld met bruin vocht. De automaat topt het af met een schuimende witte massa. “Man onwel geworden in het zwembad,” klinkt het. Een collega stuift over de gang. Het zwembad ligt dichtbij, met z’n tweeën rennen we achter elkaar aan de tropische hitte in. Op de witte tegels naast het zwembad ligt een forse man. Zijn buik steekt omhoog als een bergtop. Het zwembad is dicht vanwege groot onderhoud. Het blauwe overall maakt duidelijk dat het een monteur betreft. Hij

heeft geen ademhaling en geen polslag. Mijn collega pakt het AED-apparaat (automatische externe defibrillator) dat in het zwembad hangt. Met behulp van de AED kunnen we een elektrische schok toedienen, in de hoop het hart weer op gang te brengen. Ik scheur het overall open. Met een scheermesje uit het AED-pakket haal ik het borsthaar weg, anders plakken de plakkers niet. We geven een schok, en om de beurt hartmassage. Zijn omvang maakt het moeilijk. Zijn lichaam reageert als een waterbed. De schokken, hartmassage en beademing, het mag niet baten. Ook het ambulancepersoneel lukt het niet. “Ga jij maar even voor jezelf zorgen.” Ik krijg een klopje van mijn chef als ik het bureau inloop. Ik neem een douche en kleed me om. Ik stap op mijn fiets, frisse wind moet mijn hoofd leegmaken. In het winkelcentrum haal ik een broodje. Er wordt gegild op straat. “Help, er is iemand neergevallen in mijn winkel.” Voor de derde keer die dag tref ik iemand op de grond aan. De vrouw ligt

En weer tref ik iemand op de grond aan

naast een volgestouwd kledingrek van een keurige damesmodezaak. Ze is wat ouder. Rondom haar mond zitten sierlijke plooiën. De ambulance is er snel, zij nemen het over. Ze krijgen haar stabiel, ze heeft een hartslag en ademt als de ambulance vertrekt. Haar vriendin blijft bibberend achter. Mijn telefoon gaat. “We zijn er.” De GGD belt, ze komen de AED uit het zwembad die ik eerder die dag gebruikte resetten, zodat hij in de toekomst opnieuw gebruikt kan worden als dat nodig is.